



Criteria screening tools

Om te bepalen welke `tools` (vragenlijsten, apps, oefeningen, filmpjes ...) geschikt zijn voor de website, werken wij met een aantal criteria. Elke tool wordt aan de hand van deze criteria gescreend voor inclusie op de website. De beoordeling van een tool gebeurt telkens door twee wetenschappelijk geschoolde medewerkers van het Vlaams Instituut Gezond Leven, onafhankelijk van elkaar.

We vinden het belangrijk om transparant te zijn over de criteria die wij gebruiken, vandaar dat we deze hieronder zullen toelichten. Aangezien wij ietwat verschillende criteria hanteren voor de verschillende soorten tools (verschillende criteria voor vragenlijsten – oefeningen – apps – filmpjes/podcasts, artikelen), is, waar nodig, duidelijk aangegeven voor welke soort tool het criterium geldt.

1. Algemene inclusie-criteria

De tool zal enkel gescreend worden wanneer deze:

- bedoeld is voor burgers van *16 jaar of ouder*
- de gebruiker de tool *zelf(standig)* kan invullen/gebruiken
- de tool *online* gebruikt/ingevuld/geraadpleegd kan worden

2. Specifieke beoordelingscriteria

De criteria zijn ingedeeld in de volgende categorieën:

- A. Onderbouwing en effectiviteit
- B. Betrouwbaarheid
- C. Toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid
- D. Vormelijkheid
- E. Privacy en veiligheid
- F. Gezondheidsbevorderend
- G. Ethische aspecten

Hoewel uitzonderingen te bespreken zijn, nemen we de tool in principe enkel op als deze gekoppeld kan worden aan minstens één van de thema's en/of levensmomenten waarover onze website handelt¹, namelijk:

- Angst
- Burn-out
- Eenzaamheid
- Geluk (toegevoegd vanaf november)
- Ouderschap (toegevoegd vanaf november)
- Piekeren (toegevoegd vanaf november)
- Positiviteit (toegevoegd vanaf november)
- Stress
- Veerkracht
- Verbondenheid (toegevoegd vanaf november)
- Verlies
- Werkloosheid (toegevoegd vanaf november)
- Zelfvertrouwen (toegevoegd vanaf november)
- Zingeving (toegevoegd vanaf november)

Verder krijgt een tool een betere beoordeling (een pluspunt) wanneer er over de huidige coronaperiode gesproken wordt/er voorbeelden worden gegeven die toepasselijk zijn voor de huidige coronaperiode. Deze beoordeling is tijdelijk en zal na de coronacrisis vervallen.

Binnen de categorieën kijken we naar de volgende punten:

A. Onderbouwing en effectiviteit:

- Is de tool theoretisch onderbouwd (validiteit/betrouwbaarheid) en/of wordt er verwezen naar een onderbouwde theorie/model? (*harde eis*²)
- Indien vragenlijst: is de antwoordschaal degelijk opgesteld (aantal opties, bewoording) en zijn de antwoordcategorieën duidelijk geformuleerd? (*harde eis*)
- Indien vragenlijst: zijn de conclusies valide en gefundeerd? Zijn de conclusies duidelijk voor de gebruikers en kunnen ze er mee verder? (*harde eis*)

B. Betrouwbaarheid:

¹ In een later stadium zullen mogelijk nog bijkomende thema's toegevoegd worden aan deze toolbox; relevante tools voor deze bijkomende thema's zullen dan ook pas gescreend worden.

² Met een 'harde eis' wordt bedoeld dat we de tool niet op de website kunnen opnemen wanneer niet aan dit criterium is voldaan.

- Is het duidelijk wie de initiatiefnemer en financierder van de tool zijn? We geven de voorkeur aan publieke organisaties boven privé-initiatieven (lokale privépraktijken) of commerciële organisatie.
- Indien vragenlijst: wordt deze niet enkel uit commerciële overwegingen aangeboden? (harde eis) Wanneer de vragenlijst enkel aangeboden wordt om producten en/of diensten te verkopen, zal deze niet worden opgenomen.
- Heeft de auteur, spreker ... in het filmpje/de podcast/het artikel een wetenschappelijke achtergrond of heeft deze relevante praktijkervaring op vlak van het thema? (*harde eis*)

C. Toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid:

- Is de tool voldoende gebruiksvriendelijk (geen foutmeldingen, trage verbinding, onvoldoende instructies ...)? (*harde eis*)
- Worden er login-gegevens opgevraagd om (een deel van) de tool te kunnen gebruiken? Gaat het registratietraject vlot en worden er slechts beperkt gegevens gevraagd (bijv. naam, e-mailadres, wachtwoord)?
- Is de tool in het Nederlands (of worden er ondertitels gebruikt)? (*harde eis*)
- Is de tool gratis of beschikbaar voor een klein bedrag (geen abonnementsformule)? (*harde eis*)
- Indien vragenlijst: heeft deze niet meer dan 20 vragen of duurt het invullen niet langer dan 5 minuten? (*harde eis*)
- Indien app: wordt deze gunstig beoordeeld in de appstores van Google en Apple door een voldoende grote groep beoordelaars? (*harde eis*)

D. Vormelijkheid:

- Is de tool mee met de tijd op vlak van vormgeving, illustraties, taalgebruik ... en is deze niet verouderd?
- Indien 'spiritualiteit' in de tool aan de orde komt: is er een goede balans tussen het 'spirituele' en het 'aardse' (waarbij de balans overhelst naar het aardse)?
- Wordt er binnen de tool niet enkel gebruik gemaakt van wetenschappelijke termen of oversimplificaties? Is de inhoud te begrijpen voor het merendeel van de algemene Vlaamse bevolking? (*harde eis*)

E. Privacy en veiligheid:

- Maakt de tool gebruik van een beveiligde verbinding (https) en is er geen externe reclame/spam/pop-ups? (*harde eis*)
- Is er een privacyverklaring, is deze duidelijk/transparant en wordt de Europese regelgeving inzake privacy (GDPR) nageleefd? (*harde eis*)

F. Gezondheidsbevorderend:

- Heeft de tool een eerder positieve insteek? Wordt de gebruiker aangespoord om actie te ondernemen (om zijn mentale gezondheid te versterken/verbeteren)? Bekrachtigt de tool de gebruiker in zijn/haar kunnen? (*harde eis*)
- Sluit de tool aan bij de doelstellingen van het Vlaams Instituut Gezond Leven: preventie en gezondheidsbevordering? Verwijst de tool niet enkel naar klinische syndromen/symptomen en behandeling? (*harde eis*)

G. Ethisch:

- Is de tool niet te emotioneel belastend (taalgebruik, aanbevelingen ...) en kan de inhoud door de gebruiker alleen en thuis gedragen worden? (*harde eis*)
- Is de tool niet vingerwijzend, schuldinducerend of discriminerend? (*harde eis*)
- Worden geen grote groepen uitgesloten in de tool en wordt er actief ingezet op diversiteit? (*harde eis*)
- Indien vragenlijst: wordt er gericht doorverwezen naar relevante en betrouwbare Belgische partners voor meer informatie/hulp? (*harde eis*)
Wanneer er geen enkele doorverwijzing wordt gedaan of er wordt (enkel) doorverwezen naar commerciële instanties (zelfstandig therapeuten, groepspraktijken), wordt de vragenlijst niet opgenomen in de toolbox.